

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1997-1998

10 november 1997

BELEIDSBRIEF

Vlaanderen herkenbaar aanwezig
Huisvesting van de diensten van de Vlaamse regering

Beleidsprioriteiten 1998

ingediend door mevrouw Wivina Demeester-De Meyer,
Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid

Met deze beleidsbrief wordt voor het jaar 1997 aangegeven wat de concrete uitwerking was van de basisopties vervat in het regeerprogramma en wordt de beleidsinvulling voor het komende jaar 1998 voorgesteld. De nota is de weergave van de beleidsvisie van de functioneel bevoegde minister. Na discussie in het Vlaams Parlement, zullen de concrete uitvoeringsmaatregelen ter goedkeuring aan de Vlaamse regering worden voorgelegd.

INHOUDSTAFEL

	Blz.
Inleiding	4
1. Status qaestionis	
1.1. Het Graaf de Ferrarisgebouw	
Eindelijk samen	5
Een nieuwe aanpak : office-sharing	5
Kunst omdat het moet ... ?	6
1.2. Het Vlaams administratief centrum in Hasselt	
De architectuurwedstrijd	6
... start van een traditie	7
1.3. Verder overzicht van de uitvoering van de begroting 1997	
Een polyvalent auditorium aan het Martelaarsplein	7
Het kasteel Groenenberg	8
Alden Biesen	8
2. Herkenbaar aanwezig verder versterken : 1998	
2.1. Een Vlaamse bouwmeester	
Start in 1998	8
Selectie	9
2.2. Een traditie van architectuurwedstrijden	
Verfijnen en bijsturen	9
Start van een traditie	10
2.3. Het Hendrik Consciencegebouw	
Onderwijs	10
Het departement WIM	10
2.4. De Vlaamse administratieve centra	10
2.5. Office-sharing	
Een nieuwe cultuur	11
Proeftuinen	12
De oppervlaktenormen : naar een striktere interpretatie	12
2.6. Integratie van kunst	
Na tien jaar	12
Ook in gesubsidieerde gebouwen	13
2.7. Bijzondere projecten	
Koloniënstraat	13
Het voormalig Koninklijk paleis op de Meir	13
Het voormalig klooster van de Grauwzusters	13
3. Beleidsnota's, resoluties en moties van het Parlement	14
Conclusie	15

BELEIDSBRIEF

HUISVESTING VAN DE DIENSTEN VAN DE VLAAMSE REGERING

‘HERKENBAAR AANWEZIG’

INLEIDING

In de beleidsbrief ‘Herkenbaar aanwezig’ van oktober 1995 werd aangegeven hoe het ‘Vlaamse huis’ groeide en wat de intenties waren voor de komende jaren. In deze beleidsbrief wordt aangegeven wat in 1997 gebeurde en wat de verdere plannen zijn.

In 1997 werd de Vlaamse herkenbare aanwezigheid in Brussel duidelijk groter met de opening van het Graaf de Ferraris gebouw. Met de ingebruikname van dit gebouw in oktober 1997 en de geplande ingebruikname van het Hendrik Consciencegebouw in november 1998 wordt een eerste deel van de beleidsbrief gerealiseerd en beschikt de Vlaamse gemeenschap over een duurzame huisvesting in Brussel.

Het Graaf de Ferraris gebouw is ook nog belangrijk omdat in dit gebouw de eerste proefprojecten rond ‘office-sharing’ plaatsgrijpen en omdat in dit gebouw consequent het decreet van 23.12.86 houdende integratie van kunst in overheidsgebouwen werd toegepast.

Wat de Vlaamse administratieve centra (VAC) in de provinciehoofdsteden betreft, werd dit jaar de architectuurwedstrijd voor Hasselt gehouden. Hoewel de wedstrijdformule nog verfijnd kan worden, is duidelijk gebleken dat het mogelijk is om ook voor Vlaamse overheidsgebouwen Architectuur ‘met grote A’ te maken. Het is dan ook mijn bedoeling om op de ingeslagen weg verder te gaan en voor de volgende VAC’s opnieuw de architectuurwedstrijd te hanteren. Op die manier kan in Vlaanderen een traditie op gang komen.

Het idee dat de architectuur van het Vlaamse overheidsgebouw echt een ‘visitekaartje’ is, blijft centraal. De principes die de metafoor ‘**herkenbaar aanwezig**’ schragen, blijven de leidraad bij alle nieuwe projecten.

Zoals in de vorige beleidsbrief (oktober 1996) reeds aangekondigd, wil ik vanaf 1998 een ‘Vlaamse bouwmeester’ aanstellen. Deze architectuuradviseur heeft als taak de principes van herkenbare aanwezigheid in de Vlaamse overheidsgebouwen tot uiting te laten komen en - naargelang de ‘Vlaamse bouwmeester’ in zijn functie groeit - in alle door de overheid gesubsidieerde gebouwen in Vlaanderen.

Wivina DEMEESTER,

Vlaams minister van Financien, Begroting en Gezondheidsbeleid,
bevoegd voor de huisvesting van de diensten van de Vlaamse regering.

1. STATUS QUAESTIONIS

1.1. Het Graaf de Ferrarisgebouw.

Eindelijk samen ...

De administraties van het departement **Leefmilieu en Infrastructuur** (LIN) zijn sinds oktober '97 samen gehuisvest in het **Graaf De Ferraris** gebouw. Alle beleidsafdelingen op één na (Wegenbouwkunde aan de Olympiadenlaan in Evere) zijn zo samengebracht. Daarnaast zijn de administratie Overheidsopdrachten, Gebouwen en Gesubsidieerde Infrastructuur van het departement **Algemene Zaken en Financiën** (AZF) en het kabinet van de **Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling** voor in dit gebouw gehuisvest. Onnodig te stellen dat op die manier een hoop tijd gewonnen wordt en de efficiëntie verhoogd wordt.

Het Graaf de Ferrarisgebouw bevindt zich in de buurt van het Noordstation in Brussel, op de hoek van de Emile Jacqmainlaan, de Volksstraat en de Antwerpse steenweg. Het is op een paar minuten van het Noordstation gelegen en dus het vlotst bereikbaar per trein. Hierdoor wordt een stukje antwoord geformuleerd op het mobiliteitsprobleem.

Het departement **Onderwijs** is nu nog grotendeels gehuisvest in het Rijksadministratief Centrum (RAC) maar verhuist volgend jaar in november naar het **Hendrik Conscience** gebouw. Naast het departement Onderwijs vinden ook het kabinet van een Vlaams minister en de administratie Land- en Tuinbouw in dit gebouw een onderdak.

Een nieuwe aanpak: office-sharing

Binnen de administratie doen zich twee evoluties voor. Enerzijds betekent administratie hoe langer hoe meer **teamwork**: ambtenaren zijn niet langer alleen met je dossier bezig, in een eigen bureau en zonder van de rest van de wereld af te weten. Nee, er wordt vergaderd, overlegd, er wordt advies gevraagd, men zit samen, ... hoe langer hoe meer. Anderzijds groeit de **flexibiliteit**, wordt er meer deeltijds gewerkt, zijn er de glijtijden, ... Tel daar nog de verlofdagen bij en de zovele keren dat men 'op verplaatsing speelt' (werfbezoeken, vergaderingen buitenshuis, inspecties, ...) en men komt tot de ontnuchterende vaststelling dat ambtenaren maar een klein deel van de werktijd op hun eigen stoel zitten.

Deze evolutie binnen de administratie vraagt ook een doordachte aanpak van het bureelconcept. 'Office-sharing' is zowat de verzamelnaam voor deze nieuwe aanpak. In het Graaf de Ferrarisgebouw wordt deze nieuwe aanpak uitgetest op de zevende verdieping, voor een gedeelte van de afdeling Gebouwen.

Kunst omdat het moet ...?

In het Graaf de Ferrarisgebouw werd het decreet van 23.12.86 houdende integratie van kunst in overheidsgebouwen consequent toegepast.

Voor het Graaf de Ferraris- en het Hendrik Conscience gebouw werd een wedstrijd uitgeschreven voor geïntegreerde kunst. De beraadslagingen van de jury gebeurden eind 1996 en voorjaar 1997. De werken werden - voor het eerste gebouw - uitgevoerd in de zomer.

Op de meeste verdiepingen, tot en met de garage, zijn zo geïntegreerde kunstwerken ontstaan.

Omtrent de geïntegreerde kunst in het Graaf de Ferrarisgebouw werd een publicatie uitgegeven '**Graaf de Ferraris - passen en meten**'. Ze biedt een overzicht van de verschillende kunstwerken in en om het gebouw en van de diensten die zich in het gebouw bevinden.

Deze publicatie gaat mee als bijlage aan de beleidsbrief.

1.2. Het Vlaams administratief centrum in Hasselt.

De architectuurwedstrijd ...

Zoals in de beleidsbrief van november 1995 gesteld, werd werk gemaakt van een Vlaams Administratief Centrum in Hasselt.

Bereikbaarheid en lokatiekeuze binnen de stad zijn cruciale selectiecriteria. In deze optiek werd een terrein langs de koningin Astridlaan geselecteerd. De gekozen inplantingsplaats is goed bereikbaar met de trein, met de bus en met de fiets en met de wagen en is op loopafstand van het centrum gelegen.

De stad Hasselt beschouwt het Vlaams administratief centrum als hefboom in de vernieuwing van de stationsbuurt. De vernieuwing van deze buurt kreeg een basis in de herziening van het Bijzonder Plan van Aanleg nr. 24 'Stationsomgeving', dat op 8 juli 1996 werd goedgekeurd. Het VAC wordt ingekaderd in een stadsontwerp voor de omgeving. De vernieuwing van de publieke ruimte wordt in het BPA en het stadsontwerp mee opgenomen.

Teneinde de herkenbare aanwezigheid te maximaliseren werd een **architectuurwedstrijd** uitgeschreven. De criteria m.b.t. de herkenbare aanwezigheid vormden de basis van het reglement.

Op 24 juli 1996 keurde de Vlaamse regering dan ook het bestek nr. GVG/ARCH/001/96 en het bijbehorend behoefteprogramma goed voor de architectuurwedstrijd voor het Vlaams Administratief Centrum Hasselt. Het bestek voorzag in twee fasen:

1ste fase : Algemene oproep tot kandidaatstelling en selectie van minimum 5 en maximaal 20 ontwerpteams voor de 2de fase

2de fase : Architectuurwedstrijd (prijsvraag voor ontwerpen) tussen de geselecteerde kandidaten.

Via het Europees Publicatieblad, het Bulletin der Aanbestedingen en de vakpers werden architecten- en studiebureaus uitgenodigd om aan de wedstrijd deel te nemen.

Voor de eerste fase schreven 47 kandidaten in. Op 25 maart 1997 selecteerde de Vlaamse regering 9 inschrijvers voor de tweede fase aan de hand van de selectiecriteria en na toetsing aan de uitsluitingscriteria.

Aan deze 9 inschrijvers werd gevraagd om op anonieme wijze een voorontwerp in te dienen samen met een maquette. Deze 9 inschrijvingen werden door de jury uitgebreid beoordeeld. Na een beraadslaging van twee dagen heeft de jury het project met codenaam JOS1 als eerste gerangschikt. Op 15 juli 1997 heeft de Vlaamse regering zich aangesloten bij de beslissing van de jury en het project JOS1 tot winnaar uitgeroepen. De opdracht werd gegeven om met de winnaar te onderhandelen om te komen tot een definitieve overeenkomst. Dezelfde dag werd in de loop van de namiddag de anonimiteit doorbroken. Tijdens een openbare zitting bleek dat onder de codenaam JOS1 de architectenwerkgroep AWG bOb Van Reeth architecten, architectenbureau Jos Berben, architectenatelier L. Vanmuysen en I. Mees, ingenieursbureau BEG en ingenieursbureau Technum NV schuil ging.

Hoewel er de reglementering op de overheidsopdrachten minutieus werd nageleefd, heeft een enkele inschrijver een tegenovergestelde mening en heeft hij 3 juridische procedures ingeleid. Hierdoor loopt dit project, buiten de wil van eenieder om, onvermijdelijk ernstige vertraging op. Hopelijk kan het contract snel ondertekend worden.

... start van een traditie

Ondanks deze vertraging zal op de ingeslagen weg worden voortgegaan. De “herkenbare aanwezigheid” kan niet bereikt worden door het opnieuw aanknopen met de traditie van promotiecontracten. De formule van de architectuurwedstrijd zal wel op enkele punten verbeterd worden. Na Hasselt komen Leuven, Brugge en Gent aan de beurt. De nodige middelen zijn in elk geval voorzien in de begroting.

1.3. Verder overzicht van de uitvoering van de begroting 1997

Het polyvalent auditorium aan het Martelaarsplein

De benedenverdieping langs de achterzijde van het gebouw Martelaarsplein 7 (de galerij) werd ingericht als kleine tentoonstellings- en conferentieruimte.

Het gebouw opende in juli van dit jaar. Een dergelijke polyvalente ruimte versterkt eens te meer de Vlaamse aanwezigheid in het hartje van Brussel.

Ze staat open voor de ministers en hun kabinetten en de diensten van het ministerie.

De nodige faciliteiten voor vergaderingen, conferenties e.d. zijn aanwezig.

Kunst bij de minister-president

Het kabinet van de Vlaamse minister-president, tevens zetel van de Vlaamse regering zal worden opgefleurd met een aantal kunstwerken. De selectie van deze kunstwerken gebeurde in het kader van de wedstrijd voor geïntegreerde kunst voor het Graaf de Ferraris gebouw en het Hendrik Conscience gebouw.

Dit jaar worden nog een aantal werken aangekocht of besteld. In de zalen waar kunst wordt voorzien zal tevens de binneninrichting (wandbekleding) worden herdacht.

Het kasteel Groenenberg

Het kasteel Groenenberg in Sint Pieters Leeuw is zo goed als af. Het kasteel krijgt een nieuwe functie: in de kelder worden eigen diensten (afdeling Bos en Groen) gehuisvest. De andere verdiepingen worden ingericht als polyvalente ruimtes, waar tentoonstellingen, vergaderingen, seminaries e.d. kunnen gebeuren op initiatief van de Vlaamse regering.

Alden Biesen

Omtrent de Landcommanderij Alden Biesen werden afspraken gemaakt met betrekking tot de verdere infrastructuurwerken. Er werd een plan opgemaakt voor de realistische aanpak van de verdere renovatie van dit complex.

2. HERKENBAAR AANWEZIG VERDER VERSTERKEN: 1998

2.1. Een Vlaamse bouwmeester

Start in 1998

Goede architectuur staat of valt met de keuze van een goede ontwerper of ontwerpteam. Voor Hasselt werd een architectuurwedstrijd gelanceerd. Het blijft de bedoeling om bewust een architect of ontwerpteam te kiezen. In functie van het project kan dan geopteerd worden voor een algemene wedstrijd, een beperkte wedstrijd, een voorontwerp-opdracht aan een beperkt aantal ontwerpers of een keuze voor een architect of team.

In ieder geval zal de keuze voor een bepaald architect op kwaliteitsoverwegingen moeten gestoeld zijn. Een goede advisering is hierbij belangrijk. In Nederland drukt de Rijksbouwmeester een belangrijke stempel op de keuze van de ontwerper. Ook in Vlaanderen kan een '**Vlaamse bouwmeester**' een belangrijke meerwaarde verlenen aan het gebouwenpatrimonium.

Voor 1998 zijn de nodige kredieten voorzien om te kunnen overgaan tot de aanstelling van de Vlaamse bouwmeester. In de komende maanden zal de selectieprocedure op punt worden gesteld, zodat in de loop van '98 de Vlaamse bouwmeester effectief kan starten.

Selectie

De ‘**Vlaamse bouwmeester**’ heeft als taak:

a. Algemeen

- de Vlaamse regering en haar diensten advies te verlenen m.b.t. architectuur

b. Naar projecten toe.

- advies te verstrekken over de architectenkeuze
- mee een geschikte inplantingsplaats bepalen, in overleg met de administratie ruimtelijke ordening
- het begeleiden van de projecten, in schets- en ontwerpfase.

De Vlaamse bouwmeester wordt een **extern architect**, in contractueel verband voor een periode van drie jaar aangeworven (evenwel verlengbaar). Hij of zij wordt aan de afdeling Gebouwen toegevoegd.

De ideale architectuuradviseur is een gerenomeerd Vlaams architect. De persoon moet reeds geruime tijd in de architectuurwereld actief zijn, en zijn of haar werken moeten van die aard zijn dat hij of zij algemeen aanvaard wordt in architectuurmiddens. Zij of hij moet een ruim zicht hebben op wat leeft in de Vlaamse architectuurwereld en op objectieve wijze de beste keuze kunnen aanraden.

De selectieprocedure dient nog te worden uitgewerkt en zal het voorwerp uitmaken van overleg met de architecten enerzijds en met mijn collega's bevoegd voor Ambtenarenzaken en Cultuur anderzijds. In de komende maanden wordt de selectieprocedure aan de regering voorgelegd zodat de effectieve start in 1998 kan gebeuren.

Deze architectuuradviseur zal daarnaast een inspirator, een bezieler zijn voor alle projecten die de Vlaamse overheid bouwt of verbouwt, ongeacht of deze projecten door de afdeling Gebouwen, door externe architecten of ontwerpers van andere diensten gebeuren.

Andere overheden kunnen op deze adviseur een beroep doen. Mogelijks kan later, wanneer de Vlaamse bouwmeester een ‘instituut’ geworden is, ook voor andere overheden deze begeleiding uitgebreid worden.

3.2. Een traditie van architectuurwedstrijden.

Verfijnen en bijsturen

Ondanks de perikelen rond de architectuurwedstrijd voor het Vlaams administratief centrum in Hasselt is het de bedoeling om verder te gaan op de ingeslagen weg. Hiervoor is het nodig verdere know-how uit te bouwen en de aanpak nog te verfijnen en juridisch nog sterker te onderbouwen.

Het komende jaar wordt hier werk van gemaakt. de Vlaamse bouwmeester zal hierin een belangrijke rol spelen.

Start van een traditie

Hasselt was de eerste architectuurwedstrijd voor de Vlaamse gemeenschap en wordt de start van een traditie van architectuurwedstrijden.

Van zodra de geschikte plaatsen voor de volgende VAC's zijn vastgelegd en de gronden zijn verworven, wordt opnieuw een architectuurwedstrijd, onder de deskundige begeleiding van de Vlaamse bouwmeester, georganiseerd.

2.3. Het Hendrik Consciencegebouw

Onderwijs

De werken aan het Hendrik Consciencegebouw verlopen volgens plan. Het is dan ook zeer waarschijnlijk dat in november 98 de opening van dit gebouw zal kunnen plaatsvinden. In dit gebouw huist het departement Onderwijs en een deel van het departement Economie, Werkgelegenheid, Binnenlandse Aangelegenheden en Landbouw.

In dit gebouw wordt resoluut gekozen voor de aanpak 'office-sharing' en wordt ook volop gewerkt aan de voorstellen voor geïntegreerde kunst. (zie verder)

WIM

Het zevende departement, Wetenschap, Innovatie en Media is het laatste jaar behoorlijk gegroeid. Er is nood aan een niet langer verspreide huisvesting van die diensten.

Van zodra het Consciencegebouw in gebruik is, zal worden nagegaan hoe de diensten van WIM gecentraliseerd kunnen worden.

2.4. De Vlaamse administratieve centra.

Nu onze Vlaamse ambtenaren in Brussel allemaal een eigen dak boven het hoofd hebben, wordt de aandacht voor de huisvesting volledig geconcentreerd op de provinciehoofdsteden. Het was en blijft de uitdrukkelijke politiek van de Vlaamse regering om de buitendiensten van de Vlaamse administratie te concentreren in de provinciehoofdplaats in één Vlaams Administratief Centrum, kortweg VAC genoemd.

De Vlaamse Gemeenschap beschikt enkel in de provincie Antwerpen over een VAC, het Copernicusbouw. In de beleidsbrief werd aangekondigd dat om de twee jaar een nieuw VAC zou worden gebouwd in één van de 4 andere provinciehoofdsteden m.n. Hasselt, Gent, Brugge en Leuven.

In de beleidsbrief 'Herkenbaar Aanwezig' werd aangekondigd dat hierbij zou afgestapt worden van het louter aankopen, al dan niet via een huurkoopformule, van een functioneel kantoorgebouw, zoals dat nog het geval was voor het Copernicusgebouw, maar dat gestreefd wordt naar een gebouw dat een 'herkenbare aanwezigheid' veroorzaakt.

Het verhaal 'Hasselt' werd hoger beschreven.

De zoektocht naar geschikte inplantingsplaatsen voor de volgende VAC's verloopt moeilijk. Het idee om in Gent op de voormalige terreinen van de faculteit Dierengeneeskunde een VAC te voorzien kon niet hard gemaakt worden.

Het verwerven van terreinen in de buurt van stationsomgevingen - wat de voorkeur wegdraagt - is niet evident, gelet op de eigendomsstructuren binnen de NMBS.

De prioriteit voor het volgende VAC zal dan ook niet alleen door de nood maar ook door de mogelijkheid van verwerving worden bepaald.

2.5. Office sharing

Een nieuwe cultuur

Onder het hoofdstukje over het Graaf de Ferrarisgebouw werd reeds een aanzet gegeven over 'office-sharing'. Teamwork en flexibiliteit waren hier de twee grote woorden.

Een aangepaste werkruimte is nodig; '**Office-sharing**' biedt hierop een antwoord. Office-sharing is een Engels woord, dat in het Nederlands wat ongelukkig als combinatiekantoor wordt vertaald.

De term gaat eigenlijk over een nieuwe aanpak van het kantoorgebeuren en staat voor het gericht toewijzen van de benodigde werkplekken. Dit betekent dat een aantal medewerkers een vaste plek kunnen hebben en anderen een werkplek kunnen delen.

Er wordt vertrokken van een grote ruimte waarin werkplekken, vergadertafels, archief, een koffiehoeke, ... worden voorzien. Daarnaast zijn er een afgesloten vergaderzaal en afzonderlijke werkruimtes, voor wie afgezonderd en geconcentreerd moet kunnen werken.

In functie van de opdracht van de afdeling en de taken van de medewerkers wordt gezocht naar de ideale balans tussen communicatie en concentratie.

Office-sharing ziet er dus voor iedere dienst anders uit. Het is maatwerk, waarbij het ideale kantoor afgestemd is op de noden van de dienst. Een grondige studie van de werking van de dienst is dan ook een noodzakelijke voorwaarde: de uiteindelijke bedoeling is immers niet nieuwe meubeltjes of gezelliger bij elkaar zitten, maar wel beter functioneren.

Office-sharing is een aangepaste ruimtelijke uitdrukking is van de 'administratie nieuwe stijl' waarbij het concept erop gericht is de medewerkers zo goed mogelijk te ondersteunen in hun werk en hun functioneren en samenwerken te bevorderen.

Proeftuinen

Er wordt gestart met vier proefprojecten rond office-sharing, zijnde:

- de afdeling Gebouwen van AOGGI (de cel Vlaams Brabant en de cel architectuur); dit werd reeds hoger beproven
- de afdeling Ruimtelijke Planning van AROHM
- de afdelingen Water en Milieuvergunningen van AMINAL

Er wordt voor deze diensten in begeleiding en samenspraak voorzien, zodat ieder project perfect uitgetekend kan worden in functie van de noden van de dienst.

Uit de evaluatie van deze proefprojecten zal moeten blijken of we met dit concept verder gaan. In principe komen alle diensten in aanmerking.

Voor het Hendrik Consciencegebouw is het de bedoeling - mits eerste gunstige evaluaties - dit systematisch toe te passen.

Oppervlaktenormen: naar een striktere interpretatie.

Bij de conceptie van administratieve gebouwen wordt gerekend met een zekere oppervlakte per personeelslid van een bepaald niveau. Deze oppervlakte is de netto-netto-kantooroppervlakte en is de effectief voor individuele burelen nodige of bruikbare oppervlakte

Bij de bepaling van de behoefte aan netto-netto-kantooroppervlakte per personeelslid, worden de normen die door de Vlaamse regering op 3 mei 1995 werden goedgekeurd, toegepast.

Deze normen zijn richtinggevend voor het bepalen van de behoeften van een administratieve entiteit en niet voor het bepalen van de oppervlaktebehoefte van iedere ambtenaar afzonderlijk.

In functie van de toepassing van 'office sharing' dienen deze normen opnieuw bekeken te worden; zij kunnen niet langer als algemene regel gehanteerd worden.

2.6. Integratie van kunst

Na tien jaar ...

De toepassing van het decreet van 23.12.86 houdende de integratie van kunst in overheidsgebouwen in het Graaf de Ferrarisgebouw was een succes. De verdere toepassing van dit decreet ligt dan ook voor de hand.

Toch zijn een aantal randbemerkingen te maken. Enerzijds is een begeleiding van de kunstenaars zelf nodig. Anderzijds is er begeleiding nodig in de relatie ambtenaar - kunstwerk. De directe confrontatie (zonder begeleiding) met de kunstwerken was niet steeds positief. Hieraan werd reeds verholpen door de opmaak van een publicatie

'**Graaf de Ferraris - passen en meten**'. Deze brochure is tweeledig opgevat en biedt enerzijds een overzicht van de verschillende kunstwerken in en om het gebouw en geeft anderzijds aan welke diensten zich in het gebouw bevinden en wat ze doen.

Deze publicatie wil een eerste aanzet zijn tot een beter contact tussen ambtenaar en kunstwerk en werd ter beschikking gesteld van alle ambtenaren in het Graaf de Ferrarisgebouw. Het is de bedoeling in de komende maanden deze contacten te intensiveren en de ambtenaren verder met de kunstwerken en de kunstenaars te laten kennis maken.

Ook in gesubsidieerde gebouwen.

Het decreet is eveneens van toepassing op de gebouwen die door de Vlaamse overheid worden gesubsidieerd. In een omzendbrief heb ik er dit jaar op gewezen dat het decreet moet worden toegepast en dat een nota over de integratie van kunst bij het dossier van de subsidieaanvraag hoort. Het ontbreken hiervan heeft de onvolledigheid van het dossier tot gevolg.

2.7. Bijzondere projecten

Koloniënstraat

In het gebouw Koloniënstraat in Brussel huist BLOSO. Dit gebouw is onveilig en ik heb de opdracht gegeven het gebouw te verlaten. Het is de bedoeling dit gebouw te renoveren en nadien - gedeeltelijk - terug voor de huisvesting van BLOSO te bestemmen. Het overige deel kan voor de eigen noden of deze van andere VOI's worden gebruikt.

De reovatie van dit gebouw zal eveneens het voorwerp zijn van een architectuurwedstrijd.

Het voormalig Koninklijk Paleis op de Meir

Het voormalig Koninklijk Paleis op de Meir in Antwerpen is eveneens dringend aan renovatie toe. Hier moet worden nagegaan of het bestaande architectencontract nog van tel is.

In overleg met mijn collega bevoegd voor cultuur werd afgesproken dat dit gebouw, strategisch gelegen in Antwerpen, een culturele en ontmoetingsfunctie zal krijgen. Enerzijds wordt de culturele bestemming (zoals aangeduid in het KB van '70) gerespecteerd.

Anderzijds kan het gebouw een 'eye catcher' functie krijgen voor het KMSK en het MUHKA en kan het een ontmoetingscentrum zijn voor wetenschap, politiek en bedrijfsleven. Receptief en representatief zijn sleutelwoorden.

Het voormalig klooster van de Grauwzusters in Antwerpen

Dit oude klooster in de Lange Sint Annastraat zal worden aangekocht om er, na renovatie, samen met de Antwerpse Universiteit een ontmoetingscentrum voor wetenschap, politiek en economie uit te bouwen.

3. BELEIDSNOTA'S, RESOLUTIES EN MOTIES VAN HET PARLEMENT

Er werden geen resoluties of moties door het Parlement aangenomen m.b.t. deze materie.

De volgende vragen werden gesteld:

3.1. Vraag van de heer Pieter Huybrechts over het internaat van de Hogere Zeevaartschool in Burcht.

Het gebouw is geen eigendom van de Vlaamse gemeenschap. Er werd met de federale Regie der Gebouwen een overeenkomst bereikt het gebouw te verkopen en de opbrengst op een geblokkeerde rekening te storten, in afwachting van een discussie over de verdeling tussen de gemeenschappen.

3.2. Vraag van de heer Van Eyken over aankoop- en werkingskosten van de ministeriegebouwen in Brussel

De initiële beleidsbrief en de jaarlijkse actualisaties geven een voldoende antwoord op deze vraag.

3.3. Vraag van de heer Wilfried Aers over de bestemming van het faculteitsgebouw dierengeneeskunde.

Zoals reeds gesteld werd overwogen om op deze plaats het V.A.C. Gent op te richten, maar werd daar uiteindelijk van afgezien. Het gebouw en de bijhorende gronden staan te koop.

3.4. Vraag van de heer Francis Vermeiren over appartementen op het Martelaarsplein

Over deze zaken en de mogelijke bouw misdrijven wordt met de stad Brussel onderhandeld.

3.5. Vraag van de heer Roeland Van Walleghem over restauratiesubsidies voor de gebouwen op het Martelaarsplein.

De Vlaamse gemeenschap heeft geen dossier voor restauratiesubsidies ingediend. Zij was ook niet de bouwheer voor deze projecten.

3.6. Vraag van de heer Christian Van Eyken over woningen op het Martelaarsplein

Over deze zaken en de mogelijke bouw misdrijven wordt met de stad Brussel onderhandeld.

3.7. Vraag van de heer Johan Sauwens over de overdracht van provinciale bestuursgebouwen.

De overdrachten gebeuren conform de criteria van de vergadering van het overlegcomité van 4 april 95. Na overdracht wordt een basisakte van de nieuwe eigendomssituatie opgesteld.

3.8. Vraag van de heer Mark van der Poorten over de huisvesting van de afdeling Wegen Vlaams Brabant

Deze afdeling is ondertussen gehuisvest in Vilvoorde, Luchthavenlaan.

3.9. Vragen van de heren Johan Sauwens en Marino Keulen over Alden Biesen

De verdere restauratie van de Landcommanderij werd hoger in deze beleidsbrief behandeld.

CONCLUSIE

De lijnen van de beleidsbrief die bij het begin van deze legislatuur werd opgemaakt worden verdergezet en versterkt, en vooral gerealiseerd.

In Brussel wordt met de opening van het Graaf de Ferrarisgebouw in oktober 1997 en het Hendrik Consciencegebouw volgend jaar, een duurzame huisvesting gerealiseerd.

In de provincie wordt werk gemaakt van Vlaamse administratieve centra: voor Hasselt werd een architectuurwedstrijd georganiseerd; van zodra de juridische problemen rond de wedstrijd van de baan zijn, wordt met volle kracht verder gewerkt aan dit project. Hoe dan ook blijft 'herkenbaar aanwezig' steeds de leidraad en blijf ik opteren voor een selectie van de beste architecten voor onze gebouwen.

Vandaar de Vlaamse bouwmeester, als inspirator en kwaliteitsbewaker, vandaar het geloof in een 'traditie' van architectuurwedstrijden.

Ik blijf er - net als vorig jaar - van overtuigd dat de Vlaamse gemeenschap in één van de volgende jaarboeken 'Architectuur in Vlaanderen' vermeld zal staan ...

oktober 1997